

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

Index Rerum Praecipuarum Quae In Prima Parte Artis Semper Gavdendi
Continentur

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

I N D E X

R E R V M P R Æ C I P V A R V M

Q V Æ I N P R I M A P A R T E

A R T I S S E M P E R G A V D E N D I

C O N T I N E N T V R

Abfalon.

Abfalons suspendium non casu, sed ex Dei ordinatione contigit infallibiliter, sine ullo tamen liberi arbitrij præiudicio. Tr. 5. n. 26

Aduerfitates.

Aduerfitatibus Deus iustorum quedam mala opera hic castigat, ut postea eorum bona opera citius & plenè remuneret. Tr. 7. n. 10

In aduersis iustus se futuri expectatione consolatur. Tr. 7. n. 14

Aduerfitates consultò immittit aut permittit Deus, ut tali tempore & hora tristis sis, quâ tristitia tibi tunc conueniebat. Tr. 13. n. 9

Aduersa vocamus ea que sepe sunt maxime prospera. Tr. 13. n. 12. & seq.

Aduerfitatibus mundum replet Deus, ut fastidio sit, & ut de cælo cogitemus. Tr. 13. n. 16. & seq.

Aduerfitates quomodo accipiendæ sint, ut patienter tolerantur. Tr. 13. n. 20. & seq.

Aduerfitates suis amicis cur immitat Deus. Congeruntur rationes plures. Tr. 13. n. 33. 34. vide. V. Patientia.

Alfonfus Rex Castellæ.

Alfonsi Regis blasphemia, quâ multa se in primâ creatione mundi correcturum fuisse iactitabat, egregiè à Deo castigata. Tr. 5. n. 32

Animus, Animi dotes.

Animus Sapientis semper serenus. in Dedicator. pag. 2

Animus conformandus est rerum euentibus. Tr. 1. n. 18. & seq.

Animi quies in hoc mundo haberi potest, licet in eo moueantur omnia. Tr. 1. n. 12. & seq.

Animi dotes in hominibus maximè diuersæ. Tr. 8. n. 9. & seq.

Per diuersitatem geniorum, indolis & ingenij, diuersitatem muniõrum & statuum in humanum genus induxit Deus. Tr. 8. n. 29. & seq.

Nemo iustè potest conueniri de animi dotibus, quod maiores non habeat. Tr. 11. n. 29

Nemo posset sibi aptiores animi dotes præis quas habet eligere, si daretur optio. Tr. 11. n. 31. & seq.

Multi sibi de ingenio & iudicio suo admodum abblauduntur, eoque contenti sunt. Tr. 11. n. 34. & seq.

a Tu. 43

I N D E X

Tuas dotes alienis ne compara, ne pro tuis
fias ingratus. Tr. 11. n. 37. & seq.

quàm inter bonos & malos promiscuè.
Tr. 7. n. 29.

Apes.

Apum admiranda industria demonstratur,
dum omnes suas cellulas conficiunt he-
xagonas equiangulas, & consequenter
equilateras. Tr. 3. n. 34

Mala non esse danda solis malis. Tr. 7.
n. 36. 37

Nec bona danda solis malis. Tr. 7.
n. 38. 39

Nec bonis solis danda bona. Tr. 7. n. 40

Nec bonis solis danda mala. Tr. 7. n. 41

Si bona fortune equaliter omnibus es-
sent data, non confisteret genus hu-
manum. Tr. 8. n. 21. & seq.

Bella, bellorum effecta.

Bellorum crudelitas. Tr. 9. n. 4

Bellorum exitus infelix. Tr. 9. n. 6

Bellorum origo temeraria. Tr. 9. n. 7

Bellorum tumultus excitantur, dum reg-
norum fortunam alio transuebere sta-
tuit Deus. Tr. 9. n. 18. 19

Consilium principibus, & fortitudinem mi-
lilibus Deus adimit in regnis que statuit
destruere. Tr. 9. n. 26. & seq.

Milites maxime obscuro Romanum primò
imperium, & deinde Gothicum in
Hispaniâ debellarunt. Tr. 9. n. 29

Hispani pauci & obscuro Mauricam sero-
ciam debellarunt. Tr. 9. n. 29

Per inaequalitatem dinitiarum, diuersitas
muniorum & functionum inter ho-
mines inducitur. Tr. 8. n. 29

Bona & mala in eodem homine per inter-
ualla bene miscet Deus. Tr. 8. n. 41

Bona hic si sint perpetua, obliuiscitur ho-
mo Dei. Tr. 8. n. 42. & seq.

Carolus V. Imp.

Caroli Quinti in Algerianâ clade for-
tundo & patientia. Tr. 9. n. 34

Cæli, cœlestia corpora.

Cœlestium corporum consideratio. Tr. 2.
n. 19. & seq.

Insanum est dicere cœlos coisse casu. Tr. 2,
n. 29. & seq.

Ex cœlestium corporum constanti situ &
circumvolutione, Ethnici collegerunt
vnum tantum esse Deum. Et recte eas
collegisse demonstratur. Tr. 3. n. 1.
& seq.

Cœlestia corpora sublunariibus uti instru-
menta deseruire, fusc ostenditur. Tr. 3.
n. 21. & seq. Tr. 2. n. 38.

Vide V. Luna, Sol.

Bona & mala fortunæ.

Bona & mala promiscuè à Deo dantur tam
malis, quam bonis, & quidem iuste,
idque ob varias rationes. Tr. 7. n. 22.
& seq.

Bona & mala que vulgus sic vocat, non
sunt nec mala nec bona, sed ineptè sic
appellantur. Tr. 7. n. 25. 26

Bona hæc, tantum instrumenta sunt vnde
facias bene vel mali. Tr. 7. n. 27

Ei bona sunt vel mala, bene illis vrendo
vel male. Tr. 7. n. 28

Boni & Commodi nomina etiam male con-
funduntur. Tr. 13. n. 14

Bona fortuna aliter distribui non debere,

Conformitas cum voluntate
Diuinâ.

Duplex Dei voluntas: vna antecedens &
absoluta,

absoluta, cui nunquam licitum est se
opponere. Tr. 14. n. 32

Altera subsequens & conditionata, cui sepe
debemus resistere. Tr. 14. n. 33

Possumus autem Diuinae voluntati condi-
tionatae resistere, quamdiu pendet condi-
tio. Tr. 14. n. 35. & seq.

Negotiis agendis adhibenda sunt omnia
media possibilis, successus vero relin-
quendus Deo, & approbandus quisquam-
que demum fuerit. Tr. 14. n. 42

Creatio, Creatura.

Creatio quid sit, nono modo exponitur,
& ostenditur quid sit locutio extrinseca
Dei. Tr. 5. n. 8

Creatura autem est terminus locutionis Di-
uinae, seu verbum Dei extrinsecum.
Tr. 5. n. 10. 11

Conseruatio creaturae est pronuntiatio Dei
actu durans. Tr. 5. n. 12

Creatura à Creatore dependentia quid sit,
& quantitas. Tr. 5. n. 13. 14

Creaturarum diuersis modis Deo obsequen-
tium sunt quatuor genera. Tr. 6. n. 25

Cupiditas.

Habendi cupiditas minimi adiectione illico
crescit. Nunquam satur. Item cupidita-
tis generatio. Tr. 12. n. 26

Damnandi.

Credibile est Deum damnandis prouidisse de
statu in quo minus habituri sunt dam-
nationis. Tr. 10. n. 41

Nunquam melius morietur peccator, et-
iamsi damnetur, quam quando mo-
rietur. Tr. 15. n. 35. 36

Dauid.

Dauid non attendit ad Semei sibi con-
uinciantem, sed ad Deum conui-
torem illum in se immittentem. Tr.
13. n. 32

Deus.

Deus mundi gubernator. Tr. 2. n. 2. 3

Dei in gubernando mundo accuratissimum
studium describitur. Tr. 2. n. 13. 14

Deum esse, & quidem unicum, ex situ &
circumvolutione caelorum collegerunt
Ethnici. Probatur recte eos collegisse.
Tr. 3. n. 1. & seq.

Deum esse qui caelestia corpora, tanquam
instrumenta, sublimaribus corporibus
generandis & conseruandis adhibet. Tr.
3. n. 27. & seq. Tr. 2. n. 38

Deus etiam minima animalcula efformat.
Neque adeo hoc Deo est indignum, ut
summam in iis artis suae magnificen-
tiam ostendat. Tr. 3. n. 31. & seq.

Deus maximus in minimis. Ibidem.
Diuinorum decretorum rationes particula-
tim non sunt indaganda. Sed ut iis
acquiescas, magna imprimis de Dei sa-
pientia habenda est opinio. Tr. 4. n. 4.
vsque ad 20. Tr. 7. n. 2. 3. 4

Cur Deus creauit has creaturas, & non
alias. Tr. 4. n. 33. & seq.

Deus ex Ideis suis vniuersum, & res futu-
ras omnes ordinauit. Tr. 4. n. 40. &
seq.

Respectu Dei nihil casu fieri demonstratur.
Tr. 5. n. 17. vsque ad 31

Deus omnia fecit propter hominem, & ho-
minem propter suam gloriam. Tr. 6.
n. 8. 9. 10

Cur Deus peccata permittat. Tr. 6. n. 18.
vsque ad finem Tract.

Cur Deus impios sinat esse felices. Tr. 7.
n. 1. vsque ad 22

I N D E X

Deus castigabit impios tempore suo, quod Deo praescribendum non est. Tr. 7. n. 21.

Deus omnia bona fortunæ optimè distribuit, dando ea promiscuè tum bonis, tum malis. Nec aliter fieri debuit, aut potuit bene hæc distributio. Tr. 7. n. 29. & seq.

Deus bona naturæ optimè distribuit, dando ea promiscuè. Tr. 8. n. 16. & seq.

Deus per tantam geniorum & corporum inæqualitatem genus humanum conseruat. Tr. 8. n. 27. & seq.

Deus videtur humanis adminiculis, ut hominem ad statum aliquem vocet. Tr. 11. n. 5. & seq.

De Diuinis attributis quo modo sit philosophandum. Fol. 122. n. 4. Fol. 141 n. 39.

Vide V. Prouidentia Dei, item Scientia Dei.

Diuitiæ.

Diuitiæ optimè à Deo distributæ, quia promiscuè malis & bonis. Nec homines eas possent aptè distribuere. Tr. 7. n. 29. & seq.

Diuitias diuidi debuisse inæqualiter inter homines. Tr. 8. n. 22. & seq.

Diuitiæ non sunt expetendæ ut inde facias bona opera. Nam si diues esses, ea opera quæ iam tibi præstituis, non faceres. Tr. 12. n. 30. & seq.

Probatur id exemplo cuiusdam Eulogij. Tr. 12. n. 34. & seq.

Vide V. Bona & mala fortunæ.

Dæmon.

Dæmonis technæ sunt, hominem ad mutandum statum per mouere sub specie maioris perfectionis. Tr. 11. n. 13.

Euentus.

Velis omnia fieri, ut sunt quæ emendare non potes. Tr. 1. n. 23. & seq.

Euentus rerum non in seipsis, sed in auctore Deo sunt spectandi. Tr. 1. n. 26. & seq. Tr. 5. n. 29. Tr. 9. n. 10. & seq.

Euentuum singulorum rationes non sunt inuestigandæ, ut statuas omnia à Deo esse, & sapienter ordinari. Tr. 4. n. 4. & seq.

Omnia à Deo sapientissimè fieri prius statuas, & tunc singulorum euentuum rationes facillè inuenies. Tr. 4. n. 9. vsque ad 20.

Humanum ingenium nimis est limitatum, quam ut de rerum euentibus certò iudicet quid sit melius fieri aut non fieri. Tr. 5. n. 34. & seq. Tr. 6. n. 2. & seq.

Homines in iudicio de rerum euentibus ferendo excecantur amore proprio. Tr. 5. n. 35. & seq.

Nemo potest ea quæ vniuersim sunt corrigere; & ne pluuiam quidem vnicam ordinare, nisi fiat Deus aut Deo par. Tr. 5. n. 38.

Euentibus omnibus ut acquiescat, sufficere debet homini, eos sic à Deo esse ordinatos. Impudentis autem est in ius vocare quod Deus fecit. Tr. 7. n. 2. & seq.

Negotiis omnibus adhibenda sunt omnia media possibilis; successus verò relinquendus Deo, & approbandus quicumque fuerit. Tr. 14. n. 42.

Eulogius.

Eulogius pauper, ad opera misericordiæ admodum pronus; diues factus, in omnem abiit inclementiam. Tandem fortuna pristina, & sibi redditur. Tr. 12. n. 34. & seq.

Fœmina.

Fœmina.

Fœminis alia necessario debuit indi-
guinis & cerebri temperies quàm vi-
ris. Tr. 8. n. 33
Hinc est quod facile earum defectibus viri
debeant indulgere. Tr. 8. n. 34

Filij.

Filiorum cura multos habet nimium &
male sollicitos. Tr. 12. n. 24

Fortuna.

Fortuna quævis sapienti viro materia vir-
tutis est. In dedicatoria pag. 3
Fortuna Regnorum toto orbe paulatim cir-
cumfertur. Tr. 9. n. 16
Nihil forte aut casu sit respectu Dei. Tr.
4. n. 17. vique ad 31. Tr. 11. n. 6.
& seq.
Fortunam eam passim appetunt homines,
cui ferende non sunt pares. Tr. 12.
n. 19. & seq.
Vide. V. Bona & mala fortunæ.

Gaudium.

Gaudium quid sit. In dedicatoria.
pag. 2
Gaudium non est in corpore. Tr. 1. n. 10
Gaudium seu animi quies haberi potest in
hoc mundo, quantumvis in eo mouean-
tur omnia. Tr. 1. n. 12. & seq.
Gaudium interpellat vnica opinio. Hæc
sola detrahenda est vt gaudeas. Tr. 1.
n. 15. & seq.
Vt gaudeas, te rebus compone, neque res ex
tuo arbitrio satagas componere. Tr. 1.
n. 22. 23
Nec velis omnia fieri arbitratu tuo, sed
quæ corrigere non potes, velis fieri vt
sunt. Tr. 1. n. 24. 25

Gaudij fundamentum primum est magna
de Diuinâ Providentiâ opinio. Tr. 2.
n. 5. 6. item 41. 42

Gaudeat homo quod sit instrumentum Dei:
& se à Deo tractari permittat prout ipsi
placet, tam improspere quàm in aduer-
sis. Tr. 6. n. 14. & seq.

Quibus actibus attendenda sit Dei Provi-
dentiâ, vt ei acquiescas, & tuo semper
gaudeas. Tr. 10. n. 42. & seq.

Quomodo excipiendi sint dolores & mole-
stie, sic vt in dolore gaudeas, & gau-
deas te dolere. Tr. 14. n. 18. vique
ad 27

Vtilitates huius praxis proponuntur. Tr.
14. n. 27. & seq.

S. Gertrudis.

S. Gertrudis noluisse vno momento vitam
producere ad recipienda Sacramenta, in
vitæ amittendæ periculo. Tr. 15. n. 34

Hispani.

Hispanorum de Mauris relatæ victoriæ.
Tr. 9. n. 29

Homo.

Homines opinionibus turbantur, & non re-
bus. Tr. 1. n. 14. & seq.

Homines turbantur quod se rebus non ac-
commodent. Tr. 1. n. 18

Hinc non turbantur homines, sed seipsos
turbant. Tr. 1. n. 19. & seq.

Homo non potest iure conqueri quod hinc &
non alio modo sit efformatus. Tr. 4.
n. 36. 37

Hominem quemvis eiusque conditionem ex
ideis suis ordinavit Deus. Tr. 4. n. 47

Humanum ingenium nimis limitatum est,
quàm vt possit rectè iudicare quid sit
melius fieri aut non fieri. Tr. 5. n. 34.
& seq. Tr. 6. n. 2. & seq.

I N D E X.

- Homines in iudicio de rerum euentibus ferendo, excruciantur amore proprio. Tr. 5. n. 35. & seq.
- Nemo potest ea quæ uniuersim sunt corrigere, imo ne pluiiam unicam ordinare, nisi fiat Deus aut par Deo. Tr. 5. n. 38. 39.
- Homo non nisi insanè optat propter se mutari & turbari uniuersum. Tr. 5. n. 43
- Itaque ut sapiat homo, accomodet se uniuerso. Tr. 5. n. 44
- Omnia Deus fecit propter hominem, & hominem propter suam gloriam. Tr. 6. n. 8. & seq.
- Homo est instrumentum gloria Dei. Itaque ab eo tractari se permittat prout ipse uult. Tr. 6. n. 14. & seq.
- Homines incapaces sunt ut melius bona distribuant, quam prout nunc distributa sunt à Deo. Tr. 7. n. 30. & seq.
- Hominum ingens in moribus, indole, & aliis animi dotibus diuersitas describitur. Tr. 8. n. 1. & seq.
- Homines non possunt sic distribui, ut omnes qui eiusdem sunt generis simul habitent. Tr. 8. n. 7. & seq.
- Homines ex se nullum habent ius ut unus altero maior sit. Totum id dependet à dispositione Dei. Tr. 10. n. 15. 16
- Hominum nulli concedi debet priuilegium ut possit eligere aliud esse quam est: sed suo contentus debet uiuere. Tr. 10. n. 17. & seq.
- Homo benè agat partem quam à Deo accipit & in hoc consistit gloria quam ab homine expectat Deus. Tr. 10. n. 23
- Homines passim appetunt statum cui ferendo non essent. Tr. 12. n. 19. & seq.
- Qui mortalis est, debet contentus esse quod aliquando moriatur. Tr. 15. n. 6
- Si immortales sint homines, Deus mundum hunc, imò & corpus humanum, male fecit. Tr. 15. n. 7. 8
- Quàm ingens fuerit hominum ab orbe condito multitudo, rudi calculatione exhibetur. Tr. 15. n. 7
- Homines tam sunt miseri, ut miseras suas ament. Tr. 15. n. 12
- Ideo ex hinc uitâ, morbis quasi per vim expellendi sumus. Tr. 15. n. 26
- Infans Snecanus.
- I**nfans prope Snecam in Frisîâ, post ingens maris diluuium, inuentus inter uindas in cunis suauiter dormiens cum catello. Tr. 1. n. 13
- Ingratus.
- Deo ingrati sumus, quia beneficia quæ à Deo accepimus cum alienis beneficiis comparamus. Tr. 11. n. 36
- Beneficia nostra cum alienis male comparamus. Tr. 11. n. 39. & seq.
- Ingrati sumus Deo, quia uelut pueri alienis bonis inuidemus. Tr. 12. n. 14. & seq.
- Inuidia.
- Ineptè inuidemus alienis bonis. Tr. 11. n. 41. & seq.
- Ex inuidiâ fit quod parum nobis uideamur accepisse à Deo; quia nempe plus datum credimus alteri. Tr. 12. n. 13. & seq.
- Quàm puerile uitium sit inuidia. Tract. 12. n. 16
- Jonas.
- Jonas in mediâ tempestate positus, poterat tamen dormire. Tr. 1. n. 12
- Joseph.
- Josephi Patriarchæ historia nihil continet casu factum: ex Dei destinatione conseruatus.

R E R V M.

gerunt omnia, sine ullo tamen liberi arbitrii humani praeiudicio. Tr. 5. n. 27

Israëlitæ.

Israëlitæ per Magistratum inferiorum ferocia imperia ad seditionem concitati, qui Regis iussa utrumque tulerant. Tr. 9. n. 30

Israëlitæ nunquam de Egyptiaca seruitute excutiendâ cogitassent, si clementius fuissent habiti. Tr. 13. n. 18

Liberum arbitrium.

Liberum arbitrium quomodo fiet cum infallibili ordinatione Dei. Tr. 5. n. 24. & seq.

S. Ludouicus.

S. Ludouicus licet sanctissimus, & piam causam sustinens, infeliciter tamen pugnavit. Tr. 9. n. 34

Luna.

Luna situs & qualitates. Tr. 2. n. 25

Matrimonium.

Matrimonium est status indissolubilis. Tr. 11. n. 3

Vitæ Deus adminiculis humanis ut homines ad certum quoddam matrimonium vocet. Tr. 11. n. 4

Matrimonia respectu Dei non coalescunt casu. Tr. 11. n. 7. & seq.

Morbi.

Morbi sunt pulcherrima inuentio Dei ad destruendum paulatim nostra corpora. Tr. 15. n. 23

Quare Deus sæpe morbos valde vehementes immitat. Tr. 15. n. 24

Et quidem cum id facit Deus, iugens præstat naturæ beneficium. Tr. 15. n. 25

Per morbos ex hac vitâ expelli debemus, quia miseria nostras tantopere stulti adnamus. Tr. 15. n. 26

Morborum vehementia abstergitur dolor qui in ipso mortis articulo sentiretur. Tr. 15. n. 27

Per morbos nos Deus instantis mortis admonet. Tr. 15. n. 31

Mors,

Præparatio ad mortem.

Ob quatuor potissimum rationes mors habetur terribilis. Tr. 15. n. 1. & seq.

Homines in hac terrâ non poterant esse immortales, nec conueniebat eos tales esse. Tr. 15. n. 7. & seq.

Tam naturalis nobis est mors quam vitæ. Tr. 15. n. 13

Mors præoccupat futura mala nobisque euentura. Tr. 15. n. 13

Malè conquerimur de incertitudine, & breuitate vitæ. Tr. 15. n. 16

Malè etiam conquerimur de præstito nobis certo vitæ termino. Tr. 15. n. 17

Vitæ terminum non possemus nobis ipsis rectè determinare. Tr. 15. n. 18

Vitæ terminus rectè celatur à Deo, nec nobis reuelatur. Tr. 15. n. 19

Nihil refert scire aut nescire mortis horam, ut modo bene agas. Tr. 15. n. 32

Optima ad mortem præparatio est, agere id quod Deus à te requirit eo ipso tempore quo es. Probatum id exemplo Vincentij Carassæ, & Roderici de Hormazors. Tr. 15. n. 33

Contentus sis mori præstito tibi à Deo tempore, etiamsi sine Sacramentorum perceptione moriendum tibi foret, exemplo S. Gertrudis. Tr. 15. n. 34

Numquam melius morieris, quam cum morieris, etiamsi infelix tibi contingeret aternitas. Tr. 15. n. 35. 36

Quid

I N D E X

Quid propriè sit bene mori. Tr. 15. n. 38
 Qui actus excitandi sint in ipso mortis articulo, ut sanctè moriaris & alacriter. Tr. 15. n. 39. & seq.

Mundus.

Mundus est ad instar navis. Tr. 2. n. 1.
 Mundi seu navis huius gubernator Deus. Tr. 2. n. 2

Mundum terrestrem ferro & igni dividimus, qui tamen comparatione caeli merum punctum est. Tr. 2. n. 20

Mundi ordinatio Deum nuntiat & depræduat. Tr. 2. n. 21. 32

Mundi terraquei situs, superficies, & declivitas admirabilis. Tr. 2. n. 26. 27

Ostenditur demencia eorum qui sentiunt hunc mundum casu ex atomis coaluisse, aut coalescere potuisse. Tr. 2. n. 29. & seq.

Ex mundi structura colligitur Deus, & quidem unus. Tr. 3. n. 1. & seq.

Mundus totus quomodo ex ideis Divinis sit efformatus. Tr. 4. n. 40. & seq.

Mundus casu non voluitur, nec quidquam casu fit, sed omnia contingunt & singula, Deo ea & permittente & dirigente. Tr. 5. n. 17. usque ad 31

Mundus amaroribus repletur, ut tandem sit jactitio, & de eo deserendo cogitemus. Tr. 13. n. 16. & seq.

Navis, Navigatio.

Navis est mundus. Tr. 2. n. 7
 Navis huius gubernator Deus. Tr. 2. n. 2

Navigacionis magnæ artificium utcumque exponitur. Tr. 2. n. 8. 9

Opera.

Numquam eorum servitur Deo, quàm dum præstantur opera quæ cuique sta-

tui sunt propria. Tr. 10. n. 25. & seq.
 Cui placet suus status, etiam placeant opera quæ illi statui sunt propria. Tract. 14. n. 4

Homines passim ad illa anhelant opera, quæ alteri à suo statui sunt propria: sed malè. Tr. 14. n. 7. & seq.
 Opera cuique statui propria debent placere Deo; & illa sola potest iuste exigere, non item alia. Tr. 14. n. 11

Opiniones.

Opinionibus turbantur hominem magis quàm rebus. Tr. 1. n. 14
 Opinio unica tantum detrahenda est homini ut felix sit: & quæ. Tr. 1. n. 15. & seq.

Patientia.

Aliter clades & miseria à Deo immittitur patiuntur Ethnici, aliter Christiani. In quo consistat hæc diversitas. Tr. 9. n. 38. 39

Ut bono tuo & benè patiaris, ne præscribas Deo quid pati velis, sed paratus sis pati quicquid visum Deo fuerit, idque sine ulla exceptione. Tr. 13. n. 20

Item à quocumque te volet Deus pati, paratus sis pati. Tr. 13. n. 23. item n. 29. & seq.

Quomodo exercenda sit patientia in rebus quas non potes evitare & emendare: item quomodo in iis quas potes evitare. Tr. 13. n. 24. & seq.

Cur mala amicis suis immittat Deus. Tr. 13. n. 33. 34

Quomodo excipiendi sint dolores & molestiæ, sic ut in dolore gaudeas, & gaudeas te dolere. Tr. 14. n. 18. usque ad 27

Ostenditur id fieri posse exemplo comædi exhibentis partem personæ tristis & lachrymantis. Tr. 14. n. 22

Hæc

Hæc praxi multum subleuantur dolores, imo nonnumquam tolluntur omnino. Tr. 14.n.27. & seq.

Peccatum.

Peccata Deus permittit, ne officiat libero arbitrio. Illi autem non vult offere, quia gloriosius est Deo liberè sibi creaturas seruire. Tr.6.n.19. & seq.

Per peccata gloriam suam Deus amplificat; ostendendo nimirum longè plures perfectiones & attributa, quàm si nulla fuissent peccata, aut esse potuissent. Attributa illa describuntur. Tr.6.n.28. & seq.

Peccata melius permittuntur à Deo, quia iis vititur in aliorum hominum bonum. Tr.6.n.39.

Peccata propria sunt multis occasio maioris sanctitatis. Tr.6.n.39. & seq.

Peccata aliena si potes, impedi; si non potes, tolera prout ea tolerat Deus. Tr.6.n.44. & seq.

Peccatores multos in hæc vitâ felices esse, bene permittit Deus. Tr.7.n.6. & seq.

Peccatores non habebunt excusationem impietatis suæ, seu felices hæc fuerint, seu infelices. Tr.8.n.48

Ob peccata populi tum publica, tum priuata, iustè castigat Deus regna integra. Tr.9.n.31. & seq.

Ob peccata populi castigantur à Deo Reges optimi. Tr.9.n.34

Ob peccata populi, hostes aliàs ignaui & barbari, fortes sunt. Tr.9.n.36

Scelera triumphantium hostium, suo etiam tempore castigabit Deus. Tr.9.n.37

Inter criminum complices Deus nonnumquam dissentiones seminat, ut sic à peccatis mutuis eos abstrahat. Tr.13.n.19

Prosperitas.

Prosperitas impiorum iustos confirmat in fide, præsertim Resurrectionis & vitæ æternæ. Tr.7.n.6.7

Prosperitas impiorum iustos confirmat in Spe. Tr.7.n.8

Prosperitate Deus impiorum quædam bona opera remunerat in hæc vitâ. Tr.7.n.9. & seq.

Prosperitatem impiis dat Deus, ut eos postea districtius castiget. Tr.7.n.11. & seq.

Prosperitas impiorum magnitudinem Gloriæ cælestis demonstrat. Tr.7.n.16

Prosperitati impiorum non est inuidendum, nec in genere nec in particulari. Tr.7.n.18. & 43

Impios felices esse permittit Deus, ut per eos castiget iustum in hæc vitâ. Tr.7.n.19

Prosperitatem & aduersitatem bene miscuit Deus. Tr.8.n.41

Prosperitas perpetua oblivionem Dei inducit. Tr.8.n.42. & seq.

Prouidentia Dei.

Prouidentia Dei nimis parum ab hominibus attenditur: ideo facillè turbantur. Tr.1.n.28. & seq.

De Prouidentia Dei ingens est excitanda opinio. Atque hæc est primum gaudij fundamentum. Tr.2.n.5.6. item 41.42

Prouidentia Diuinæ confusâ scientia sufficit excitandæ ingenti de Deo opinioni, & pacando animo. Explicatur id comparatione ex navigatione desumptâ Tr.2.n.7. & seq.

Prouidentia Dei in construendis cælis, astris, terrâ &c. demonstratur. Tr.2.n.18. vsque ad finem Tract.

Quomodo cælis & astris vratur Deus ad sublunarium corporum generationem, conseruationem &c. Tr.2.n.37. & seq.

Prouidentia Dei in sublunariis, inepitè negantur Philosophi. Exponuntur eorum rationes, & refutantur. Tr.3.n.6. & seq.

Deum omnia minutissima curare, probatur ex ipsa cælestium corporum constructione & situ. Tr.3.n.15. & seq.

b

Prouidentia

Providentia in omnibus etiam minimis e-
uentibus maxime admiranda. Tr. 3.
n. 37. & seq.

Providentiam Dei nemo potest effugere. Tr.
5. n. 30

Quantam Providentiam per inaequalitatem bo-
norum tum fortunae tum naturae, to-
tum genus humanum conseruet Deus.
Tr. 8. n. 27. & seq.

Tantam curam gerit Deus unius hominis,
quantam uniuersi, imò eandem. Tr. 10.
n. 2. 3

Maiorem rationem habet Deus hominis,
quam corporum caelestium. Tr. 10. n. 5

Quibus actibus attendenda sit Dei Proui-
dentia, ut ei acquiescas. Tr. 10. n. 42.
& seq.

Regna, Respublicae.

R*egna & Respublicas constituit Deus.*
Tr. 9. n. 14

Regnorum felicitatem merito noluit Deus
esse perpetuam. Tr. 9. n. 15

Regnorum varij exortus, & occasu descri-
buntur. Tr. 9. n. 16

Quatuor modis Regna perduntur: nimirum
Regum incuria, magnatum malis con-
siliis, militum ignauiâ, populi inobedien-
tia. Tr. 9. n. 20. & seq.

Hæc mala immittit Deus Regnis, quorum
felicitatem vult destruere aut immue-
re. Tr. 9. n. 25. & seq.

Quibus artibus sustinenda sit Respublica.
Tr. 9. n. 27

Magistratum inferiorum serocia populos
ad seditionem concitat. Hinc regno-
rum subuersio. Tr. 9. n. 30

Ob peccata populi iuste castigat regnum
Deus; eripit consilium regibus, ignauiam
immittit militibus &c. Tr. 9. n. 31.
& seq.

Romani.

Romanum imperium per nationes summe
obscuras subuersum est. Tr. 9. n. 29

Scientia & Sapientia Dei.

Magna de Dei sapientia habenda est opinio,
ut omnium rerum euentibus acquiescas.

Tr. 4. n. 4. vsque ad 20

Scientia simplicis intelligentia, quâ Deus
omnia possibilia cognoscit, quid sit. Tr.
4. n. 24. & seq.

Scientiam hanc in Deo dari probatur. Tr.
4. n. 27

Scientia hæc est ipsemet Deus. Tr. 4. n. 30

Necessaria est hæc Deo scientia, ut mun-
dum liberè condatur & non ex necessitate.
Tr. 4. n. 31. & seq.

Scientia Visionis quâ Deus videt omnes fu-
turas creaturas, quid sit. Tr. 4. n. 38.
& seq. Tr. 5. n. 3.

Ideæ Diuinae quid sint, & quomodo ex iis
totum hunc mundum ordinet Deus.

Tr. 4. n. 40. & seq.

Scientia media, seu conditionabilium,
quâ Deus futura omnia conditionatè
cognoscit, necessario est in Deo; ne in de-
cernendis infallibiliter actionibus homi-
num & Angelorum, quidquam eorum
libertati officiat. Tr. 4. n. 48.

Quam infinita infinities sit ea Scientia. Tr.
4. n. 49. 50. Tr. 5. n. 5

Tres hæc Scientiæ, tres bibliothecæ Dei sunt.

Et Visionis quidem Scientia, ex Scientiâ
simplicis Intelligentiæ est desumpta. Scien-
tia verò conditionabilium, ex utraque.
Tr. 5. n. 25. & seq.

Scientiâ conditionalium quo modo utatur
Deus, ut infallibiliter hominum actio-
nes liberatis ordinet, sine libertatis hu-
manæ ullo præiudicio. Tr. 5. n. 25. &
seq.

Scientia conditionalium illimitata suse de-
fenditur contra Caramuelem, eam ad
quædam decreta humana in quibus con-
ditionatè futura nonerit Deus, falsè
& sine fructu restringentem. Fol.
120. dissertat. totâ.

Ne

Ne probabiliter quidem probatur in Deo non dari Scientiam conditionalem illimitatam. Nec Scripturarum pro eâ afferenda allatarum, vel probabilis affertur solutio. Fol. 124. & seq.

Decreta in quibus quadam futura conditionata viderit Deus, ficta sunt. Si tamen vera essent, ne in iis quidem, euentus conditionatè, futuros, infallibiliter videre potuit Deus. Fol. 125. & seq.

Seruire Deo.

Gloria Dei in hoc consistit, quòd partem suam quisque bene agat in illo statu in quo constitutus est à Deo. Tr. 10. n. 23

Numquam certius est, quod Deo seruiatur, quàm dum bene suam quisque agit partem in illo statu, in quo constitutus est à Deo. Tr. 10. n. 25. & seq.

Vide V. Status.

Sol.

Solis pulchritudo, magnitudo, & status eius accommodatissimus vniuerso, describitur. Tr. 2. n. 22. & seq.

Sole quo pacto utatur Deus tamquam instrumento, ad sublunarium corporum generationem, conseruationem &c. Tr. 2. n. 38. & seq.

Fusus id exponitur. Tr. 3. n. 27. & seq. Sole magno artificio isthic loci ubi iam est, à Deo fuisse constitutum. Tr. 3. n. 24

Status, Conditio.

Velis esse quod es, & non aliud quàm es. Tr. 10. n. 3. & seq.

Turbamur passim quia nemo suâ conditione contentus est. Tr. 10. n. 7

Et quia semper præferimus conditionem alienam. Tr. 10. n. 8

Obmurmuramus statui nostro, quia non attendimus nos ita à Deo in hac mundi tabulâ collocatos, & quidem ex arte. Tr. 10. n. 10. & seq.

Ex comparatione picturæ ostenditur quàm ineptè de suo statu homines murmurent.

Tr. 10. n. 12. & seq.

Nemini debuit à Deo concedi privilegium, ut possit eligere suum statum, aut aliud esse quàm quod iam est. Tr. 10. n. 17. & seq.

Neque si à Deo permitteretur hac optio, conducibiliorem nobis statum possemus eligere. Tr. 12. n. 1. & seq.

Neque semel electo à nobis statui acquiesceremus. Tr. 12. n. 5. & seq.

Suo itaque quisque statu contentus viuat. Tr. 10. n. 21. 22

Gloria Dei est quod quisque bene agat partem sibi datam in suo statu. Tr. 10. n. 23.

Numquam certius & melius seruitur Deo, quàm præstando ea obsequia quæ cuique statui sunt propria. Tr. 10. n. 30. & seq.

Nemo potest scire an in alio statu habiturus fuisset aut minores molestias, aut maiores gratias. Tr. 10. n. 30. & seq.

Hinc ineptè suspiras ad statum alium à tuo. Tr. 10. n. 34.

Statum cuique optimum & commodissimum selegit Deus. Tr. 10. n. 37. & seq.

Credibile est etiam damnandi Deum prouidisse de statu, in quo minus damnationis erant habituri. Tr. 10. n. 41.

Tr. 15. n. 35. 36

Prouidentiâ Diuina in tuo statu acquiesce, & tuo lætus viues. Tr. 10. n. 42. & seq.

Quid sit status, & an mutari possit. Tr. 11. n. 1

Alius est Status qui sine peccato dissolui non potest: alius, qui quamuis sine peccato, tamen sine magnâ difficultate non potest mutari aut dissolui. Tr. 11. n. 2. 3

Deus utitur humanis administrulis ut homines

I N D E X R E R V M.

- nes ad statum aliquem vocet. Tr. 11. n. 5. & seq.
- Deus vult quemlibet in statu suo permanere etiam in illo ad quem per scelera est peruentum, si naturâ suâ sit indissolubilis. Tr. 11. n. 11. & seq.
- Perseuerandum est in statu qui ab initio bene fuit electus, etiamsi naturâ suâ sit dissolubilis, & absque peccato. Tr. 11. n. 15
- Cui placet status quem habet, etiam omnia adminicula externa quæ eum ad illum statum perduxere, debent placere: ut sunt natales, parentes patria, diuitiæ, paupertas &c. Tr. 11. n. 16. & seq.
- Item & adminicula interna, ut dotes animi, ingenium, indoles, valetudo, sexus &c. Tr. 11. n. 26. & seq.
- Vnusquisque à Deo habet dotes conducibiles suo statui. Tr. 11. n. 29. & seq.
- Alieno statui aut dotibus alienis non est inuidendum, si tuis vis contentus esse. Tr. 11. n. 34. & seq.
- Cum alieno statu non est facienda comparatio. Tr. 11. n. 37. & seq.
- Et si tuum statum cum alieno comparare volueris, compara iuste & ex æquo: semper enim in hâc comparatione faciendâ erramus. Tr. 11. n. 39
- Statui tuo nihil adiectum cupias aut demptum; ne minimum quidem. Tr. 12. n. 10. vsque ad 23. Item n. 26. 27.
- Deus optime nouit quid quisque possit ferre; ideo statum tibi selegit cui sis ferendo, eumque tuis viribus attemperauit. Tract. 12. n. 19. & seq.
- Status alius est cum multis communis; alius verò cuique proprius & indiuiduus. Tr. 12. n. 28. Tr. 14. n. 2
- Cui status placet, etiam placere illi debent opera seu exercitia illius statûs. Neque admittendum est ut exhibeantur opera alteri statui propria. Tr. 14. n. 4. & seq.
- Nullus est status sine magnis molestiis. Et ille debent etiam placere illi cui placet status. Tr. 14. n. 12. & seq.
- ### Vita.
- V**itæ huius incommoda. Tr. 1. n. 8. Tr. 13. n. 3. & seq.
- Tam naturalis nobis est mors, quàm vita. Tr. 15. n. 13.
- Malè conquerimur de incertitudine & breuitate vitæ. Tr. 15. n. 14. & seq.
- Si præsciremus miseras nobis obueniuras, nollemus viuere, aut viuere admodum incommode & tristes. Tr. 15. n. 16
- Malè conquerimur de præfixo nobis annorum numero. Tr. 15. n. 17
- Si annos vitæ nobis ipsi deberemus præfigere, non possemus id facere sic ut determinationi nostræ daretur acquiescere. Tr. 15. n. 18
- Vitæ terminus bene celatur à Deo, nec omnibus passim est reuelandus. Tr. 15. n. 19
- Vitam amamus miseri, quantumuis miserè ab eâ nobis sit. Tr. 15. n. 26
- ### Vocatio Dei.
- Vicitur Deus adminiculis humanis, ut hominem ad statum aliquem vocet. Tr. 11. n. 5
- Vocationes hæ non sunt casu. Tr. 11. n. 6. & seq.

F I N I S.